

Co jest potrzebne, żeby za 5 lat powstały nad rzekami w Polsce bagienne strefy buforowe (BSB)?

Rozwiązania prawne, administracyjne i finansowe:

Rozwiązania ramowe:

- Rozwiązania prawne i finansowe w ramach Wspólnej Polityki Rolnej UE, wspierające tworzenie BSB.
- Mechanizmy międzysektorowe (Ministerstwo Rolnictwa, Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii).
- Odpowiednie zapisy prawie związanym z zagospodarowaniem przestrzennym, wspierające tworzenie BSB.
- Rozwiązania prawne i finansowe w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, wspierające tworzenie BSB.

Propozycje szczegółowe:

- Dopłata dla właścicieli gruntów za retencjonowanie wody na łąkach lub systemowy wykup gruntów położonych wzdłuż cieków.
- Podatek za emisję substancji biogennej do wód powierzchniowych – jeśli zanieczyszczający utworzy BSB wychytujące spływ substancji biogennej, to podatek mniejszy.
- Obowiązek tworzenia BSB, jako kompensacja przy inwestycjach ingerujących w środowisko.
- Zapisy prawne zobowiązujące do odsuwania wałów przeciwpowodziowych od rzek, zakaz budowy na terenach zalewowych, przesiedlanie osób mieszkających obecnie na terenach zalewowych.
- Uwzględnianie potrzeby stosowania BSB przez Lasy Państwowe: zaniechanie zrębów zupełnych wzdłuż cieków, ochrona i restytucja siedlisk bagiennych

Edukacja

w wyniku której w społeczeństwie są:

- świadomi i zdyscyplinowani obywatele,
- lokalni liderzy wśród rolników,
- bystre i wykształcone osoby u władzy.

Ważnym elementem edukacyjnym są projekty pilotażowe i demonstracyjne, żeby zainteresowani mogli zobaczyć, że wdrożenie BSB jest możliwe i działa w praktyce.

Rynkowe zapotrzebowanie na produkty z roślin bagiennych

Katastrofa ekologiczna, jako silny bodziec do działania

np. zakaz kąpielii z jeziorach i w Bałtyku z powodu zakwitów sinic, brak ryb.

Co stoi na przeszkodzie utworzenia bagiennych stref buforowych (BSB) nad rzekami w Polsce?

Brak świadomości ekologicznej w społeczeństwie

Brak funduszy na wdrożenie BSB

Brak przepisów wspierających tworzenie BSB

Brak rynkowego zapotrzebowanie na produkty z roślin bagiennych

Co możemy zrobić, żeby pokonać przeszkody stojące na drodze do utworzenia bagiennych stref buforowych (BSB) nad rzekami w Polsce?

Edukacja

Co może zrobić naukowiec?

- Prowadzić projekty pilotażowe, z uwzględnieniem różnych wariantów wdrożenia BSB, żeby pokazać, która wersja jest najbardziej efektywna i najprostsza do wdrożenia w danych lokalnych uwarunkowaniach społeczno-środowiskowych.
- Prowadzić szkolenia dla nauczycieli szkolnych i przedszkolnych, np. w ramach studiów podyplomowych.
- Przygotować materiały dotyczące znaczenia mokradeł dla środowiska i dla człowieka, w tym dotyczące potrzeby tworzenia i praktycznych aspektów zakładania bagiennych stref buforowych i udostępnienie tych materiałów nauczycielom, dziennikarzom, przedsiębiorcom, księżom, doradcom rolnym i wszystkim innym zainteresowanym.

Co może zrobić nauczyciel?

- Uczestniczyć w szkoleniach na temat znaczenia mokradeł nadrzecznych i przekazywać zdobytą tam wiedzę uczniom.
- Zabierać uczniów na wycieczki w teren, nad rzeki, ale również do gospodarstw rolnych, żeby uświadomić młodym ludziom istnienie problemów związanych ze stosowaniem nawozów w rolnictwie, zanieczyszczaniem wód, skutkami tego zanieczyszczenia dla ludzi i środowiska i pokazywać sposoby rozwiązywania tego problemu.
- Zorganizować skauting przyrodniczy.

Co może zrobić dziennikarz?

- Informować w środkach masowego przekazu o roli bagiennych stref buforowych i o konieczności ich tworzenia, o skutkach ich braku.
- Działać na rzecz zmiany wizerunku ekologa, przeciwdziałać postrzeganiu ekologów jako ekoterrorystów.

Co może zrobić przedsiębiorca?

- Lobbować za wprowadzeniem szeroko na rynek produktów powstałych w ramach bagiennego rolnictwa.
- Sfinansować reklamy promujące tworzenie BSB.

Co może zrobić ksiądz?

- Wprowadzić do niedzielnych kazań lub do ogłoszeń parafialnych tematy związane z ochroną środowiska i koniecznością dbania o środowisko.

Co może zrobić dyrektor Parku Narodowego lub Krajobrazowego, Centrum Edukacji Przyrodniczej itp.?

- Przygotować na swoim terenie pokazowy przykład wdrożenia BSB, gdzie każdy odwiedzający mógł na własne oczy zobaczyć jak wygląda i jak działa bagienna strefa buforowa i prowadzone na niej bagiennie rolnictwo.

Co może zrobić członek pozarządowej organizacji ekologicznej?

- Prowadzić kampanie i projekty edukacyjne dotyczące potrzeby wdrożenia BSB.
- Konsultować dokumenty z zakresu gospodarki przestrzennej, gospodarki wodnej, leśnictwa i innych, pod kątem uwzględniania w nich BSB.

Co może zrobić doradca rolny?

- Informować i przekonywać rolników o konieczności tworzenia BSB i korzyściach płynących z przedstawienia się na bagiennie rolnictwo.
- Rozmawiać z rolnikami indywidualnie, ale również prowadzić działania informacyjno-promocyjne dotyczące wdrażania BSB, na różnego rodzaju imprezach (festyny, dożynki, zawody strażackie itp.).
- Organizować wyjazdy studyjne dla zainteresowanych rolników do Dani, Niemiec, Holandii, gdzie istnieją BSB i prowadzone jest bagiennie rolnictwo, żeby pokazać jak funkcjonują takie rozwiązania w praktyce.

Co może zrobić rolnik?

- Wystąpić o wsparcie do doradcy rolnego i pośrednio naukowców lub organizacji pozarządowych i przygotować na swoim terenie pokazowy przykład wdrożenia BSB; a następnie zgłosić się do konkursu Rolnik Roku regionu Morza Bałtyckiego. W ostatnim konkursie wygrał Polak (<https://www.wwf.pl/aktualnosci/polak-zwyciezca-miedzynarodowego-konkursu-na-rolnika-roku>). Gratulujemy!

Co może zrobić urzędnik państwowy na odpowiednim stanowisku?

- Wypracować przepisy prawne, prowadzące do wspierania rolników w tworzeniu BSB poprzez zachęty finansowe (subsydia, ulgi podatkowe itp.).

Zachęcamy też do zastanowienia się nad pytaniem: **Co możesz zrobić Ty? ...**

Rozwiązania prawne, administracyjne i finansowe:

Potrzebny jest lobbing w instytucjach UE, mający na celu to, żeby UE w następnej perspektywie budżetowej zostały wygosparowane środki dedykowane wsparciu tworzenia BSB.

Potrzeba też, żeby Ministerstwo Rolnictwa we współpracy z Ministerstwem ds. gospodarki wodnej wypracowały sposób pozyskania funduszy unijnych na tworzenie BSB w Polsce oraz sposób efektywnego wykorzystania tych funduszy, w tym także, żeby priorytetowo zostało potraktowane wypracowanie rozwiązań prawnych umożliwiających odpowiednie zagospodarowanie tych funduszy (np. wprowadzenie dopłaty do retencjonowania wody na łąkach, wprowadzenie podatku za emisję substancji biogenych do wód powierzchniowych, odpowiednie zapisy w ustawie o lasach itp.).

Rynkowe zapotrzebowanie na produkty z roślin bagiennych

Potrzebne są odpowiednie regulacje prawne, ułatwiające wprowadzenie na rynek i wykorzystanie materiałów budowlanych z roślin bagiennych.